

Un repàs silencios a la història

FONT, I. (coord.).

Gent de Besalú.

Arxiu d'imatges de Besalú.
Ajuntament de Besalú, 2005.
123 pàgines, 103 imatges B/N.

El llibre dona tot el protagonisme a les imatges. Vol ser un repàs mut, directe i sense intermediaris a la vida popular de Besalú durant el franquisme. Fotografies i retrats dels qui vivien en un període en el qual es lluitava per recuperar la il·lusió de la quotidianitat. Cada pàgina del llibre ens permet ser espectadors de primera fila de les celebracions, festes, activitats i, en definitiva, dels instants del dia a dia que en molts casos oblidem en els llibres d'història. Vol donar prioritats a les cares, expressions, moviments i mirades dels qui construïren una part de la història de Besalú.

Si seguim la dita popular «una imatge val més que mil paraules», sens dubte una de les que ens diuen molt més del que es pot observar a primer cop d'ull és la del grup de nois prenent les primeres coca-coles, l'any 1965. Coneixent el context històric general en el moment en què aquests nois prenen la seva primera beguda americana, es podria dir que aquesta fotografia és el punt d'inflexió a partir de la qual la societat espanyola, i en aquest cas la besalunenca, començà a adquirir hàbits, tan arrelats avui en dia, provinents de l'altra banda de l'Atlàntic.

La imatge que ens explica el moment del canvi del poble de Besalú, el moment a partir del qual va obrir les portes cap a un nou futur i un nou camí és dels primers grups de turistes. Aquesta fotografia, presa al Prat de Sant Pere l'any 1972, és el nexa entre el passat gris de l'època franquista i l'inici d'una nova etapa que ha fet de la població de Besalú una de les més conegudes de la província de Girona.

Aquesta mirada muda al passat de Besalú ens recorda que no sempre va ser el que és, que els qui hi van viure no ho van tenir fàcil i que, tot i les dificultats de l'època, ens han deixat retrats de bons moments per compartir-los i recordar-los.

Els primers destinataris del llibre són els besalunencs de família, els quals hi podran trobar fotografies de la seva història personal i íntima, de la seva família, dels avantpassats. Els besalunencs nouvinguts hi podran reconèixer espais del Besalú actual que s'utilitzaven per a d'altres usos, tal i com ens mostra la fotografia de la imatge de l'actual pujada Bernat Descatlar. Els qui han viscut de forma directa

aquest període de la història en qualsevol punt de la província s'hi podran sentir representats en moltes ocasions i possiblement els evocui els seus propis records. I, finalment, per als qui no han viscut aquesta etapa, els recomano fer una ullada a les fotografies, les quals proporcionen un repàs silencios de la història més recent, un petit homenatge als costums i a la història popular.

Marta Pi Vázquez

Noves dades sobre el sindicat remença de 1448

HOMS BRUGAROLAS, M. Mercè.

El sindicat remença de l'any 1448.

Ajuntament de Girona, 2005.

L'Ajuntament de Girona ha publicat un nou volum de la col·lecció Documents de l'Arxiu Municipal, el número 11, fent realitat un dels objectius que van inspirar el naixement d'aquesta extraordinària col·lecció: posar els documents històrics de la ciutat a l'abast dels investigadors i els ciutadans interessats.

En aquesta ocasió ens presenten el manuscrit *Sindicatus. Convocatòria general de los hombres de remensa para pedir en justicia la abolición de la servidumbre y los malos usos*, document de 1448 dipositat a l'Arxiu Municipal de Girona. El pròleg i la introducció de l'edició anuncien la

importància d'aquest document per entendre i avançar en els estudis sobre la pagesia catalana d'època medieval.

Jaume Vicens Vives, el 1954, ja havia comentat la importància d'estudiar el cens remença, sindicat, de 1448, però l'estudi no es va començar a materialitzar fins que Paul H. Freedman, el 1993, va descobrir aquest lligall entre les sèries de l'Arxiu. Vicens Vives en preveïa la importància, Freedman el localitzà i Maria Mercè Homs l'ha transcrit i editat, és a dir, l'ha posat a l'abast dels estudiosos i dels ciutadans. Amb aquest volum, doncs, podem conèixer la relació de pagesos de remença que es compilà el 1448, en època d'Alfons el Magnànim; podem saber els noms dels camperols, de diverses parròquies, adscrits al sindicat per tal d'aconseguir l'abolició de les servituds i els mals usos. Aquest document ens dona respostes a preguntes ja plantejades, però a més ens planteja altres interrogants, ens convida a continuar investigant.

L'autora d'aquest extraordinari treball ens presenta el text totalment transcrit. El manuscrit consta de 234 folis, on podem seguir les